

Focus op... postgraduaat Kinderopvang

De opleiding in Gent

Dirk Brants & Lien Werbrouck vertellen over de opleidingstrajecten in Vlaanderen: een middelbare beroepsopleiding, of een aanvullende hogere opleiding, de 'Postgraduaat Verantwoordelijke in de Kinderopvang'.

DIRK BRANTS & LIEN WERBROUCK - Het postgraduaat 'Verantwoordelijke in de Kinderopvang' in Gent is het resultaat van een samenwerking tussen de Hogeschool Gent, Arteveldehogeschool en het vormingscentrum VCOK. De opleiding bestaat uit zeven modules. Om het uiteindelijke getuigschrift van 'Verantwoordelijke in de Kinderopvang' te behalen, moet een student voor elke module een 'credit' verdienen.

In de inleidende praktijkmodule maken cursisten kennis met het werkveld. Leidinggevenen die al in de kinderopvang werken, krijgen voor deze module een vrijstelling. De duur en de inhoud van de module is afhankelijk van de ervaring bij de cursist. Vier andere modules van de opleiding zijn opgebouwd rond een competentie-model. Ze stimuleren de ontwikkeling van competenties zoals coachen en samenwerking stimuleren, controleren en resultaatgericht handelen, coördineren en strategisch handelen, innoveren en netwerken. Eén module is vooral kennisgericht. In deze lessen staat de werksituatie van de kinderopvang centraal. Historische en Europese perspectieven komen aan bod, net als de maatschappelijke rol van kinderopvang. Bijzondere aandacht gaat ook naar de educatieve en sociale functie van kinderopvang.

De zevende en laatste module gaat over de ontwikkeling van leercompetenties bij de student. Om hier een credit voor te behalen, moet 120 uur stage gevolgd worden. De student kan ook opdrachten binnen de eigen werksituatie vervullen. Daarnaast bevat de module tien super-

visiesessies en moet een portfolio worden aangemaakt. Het is op basis van deze portfolio dat de studenten een beoordeling krijgen. Enerzijds bevat de portfolio de werkopdrachten die met de verschillende modules te maken hebben. Anderzijds vormt ze een schriftelijke neerslag van het groeiproces dat elke student gedurende de opleiding doormaakt.

Voor het leerproces concreet vorm krijgt, doorloopt elke student een screening. Die is gebaseerd op de acht competenties die in de opleiding centraal staan. Op basis van de verplichte leerpunten, wordt een individueel leertraject opgebouwd.

Studenten die beschikken over een bachelordiploma kunnen op deze manier een officieel getuigschrift behalen. Anderen kunnen de opleiding volgen als bijkomende vorming. Zij ontvangen een bijscholingscertificaat. Door deze aanpak richt de postgraduaatopleiding zich op iedereen die een leidinggevende functie in de kinderopvang wil vervullen.

Opleiding in Antwerpen

In Antwerpen biedt de Karel de Grote Hogeschool een postgraduaat in de kinderopvang aan. Ook daar staat competentiegerichtheid centraal. De opleiding kwam tot stand dankzij een samenwerking tussen de afdeling gezondheidszorg en de afdeling lerarenopleiding van de hogeschool en wordt door Kind & Gezin als zeer waardevol erkend. Op basis van het beroepsprofiel voor

verantwoordelijken in de kinderopvang, opgesteld door de SERV (Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen), werden de kerncompetenties opgesteld. Ze vormden de basis van een modulaire opleiding, die tijdens het academiejaar 2007-2008 voor de eerste keer werd gegeven.

Het postgraduaat in Antwerpen omvat vijf modules: de dagelijkse kinderopvang verzekeren (4 studiepunten), verantwoordelijke als partner van ouders, kinderen en team (10 studiepunten), bedrijfsdeskundig zijn in de kinderopvang (7 studiepunten), zorg voor kwaliteit (4 studiepunten) en een portfolio (5 studiepunten). In de eerste vier modules verwerft de student kennis en toont hij aan de hand van opdrachten aan dat hij de vooropgestelde competenties verwerft. Daarnaast maakt de student voor de module portfolio een digitaal portfolio aan. Hij verduidelijkt ook zijn eigen opleidingstraject in een persoonlijk ontwikkelingsplan. In de opleiding gaat bijzondere aandacht naar visieontwikkeling. De student gebruikt de stage of professionele ervaring om verder te werken aan de gevraagde competenties. De evaluatie gebeurt aan de hand van opdrachten en een portfolio-presentatie.

De opleiding, die over één of twee jaar gespreid kan worden, is gebaseerd op afstandsonderwijs. Dit betekent dat er na de startsessie bijna geen 'fysieke' contactmomenten zijn. Bijgevolg kan een student zelf kiezen wanneer hij of zij informatie verwerkt of opdrachten uitvoert. De student vindt alle nodige gegevens op een elektronische leeromgeving. Bovendien zijn er voldoende mogelijkheden om digitaal contact te onderhouden met de docenten. De opleiding in Antwerpen vereist dus een vrij hoge graad van zelfdiscipline. Het postgraduaat richt zich zowel tot professionele bachelors als tot mensen met minimum vijf jaar ervaring in de sector van de kinderopvang.

De eerste afgestudeerden in deze postgraduaatopleiding zijn vooral mensen met ervaring in de sector. Ze werken al in een kinderdagverblijf of in een instelling voor buitenschoolse kinderopvang. Studenten die het traject volledig hebben afgelegd, beschikken nu over een officieel bekwaamheidsbewijs. Meer informatie vind je op www.kdg.be/kinderopvang

Dirk Brants is vormingsmedewerker bij VCOK. Hij werkt mee aan de opleiding Verantwoordelijke in de Kinderopvang in Gent. dirk.brants@vcok.be

Lien Werbrouck is verbonden aan de Karel de Grote Hogeschool. lien.werbrouck@kdg.be